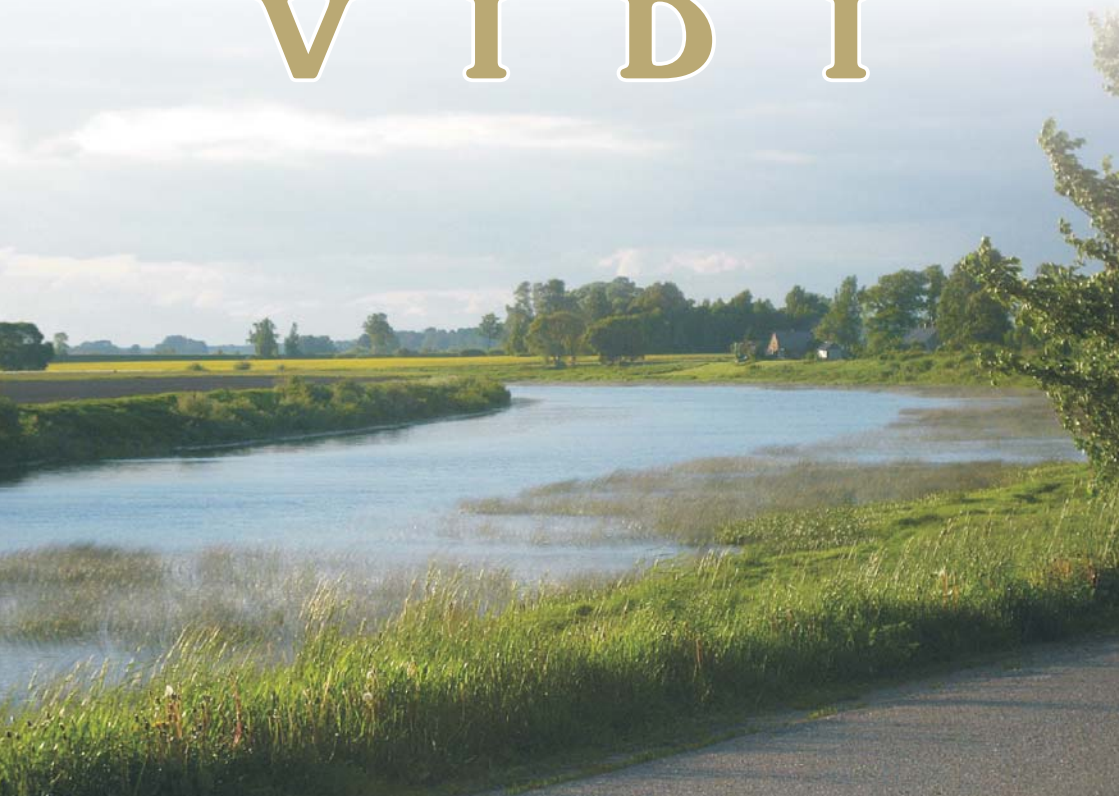

CILVĒKS VEIDO VIDI

TRANS IN FORM - PROJEKTS NOVADA IZAUGSMEI

Mūsdienu ekonomiskajos apstākļos mazo pašvaldību un galvenokārt lauku teritoriju iedzīvotāji atstāj savas dzīvesvietas, lai dotos uz lielajām pilsētām, citiem reģioniem un valstīm. Šī problēma ir aktuāla arī Jelgavas novadā, kuru veido nelielas apdzīvotas vietas, šo tendenci pastiprina lielo pilsētu – Rīgas un Jelgavas – tuvums. Līdz ar to, lai nelielās pašvaldības varētu piesaistīt iedzīvotājus un attīstīt uzņēmējdarbību, tām ir jāmainās.

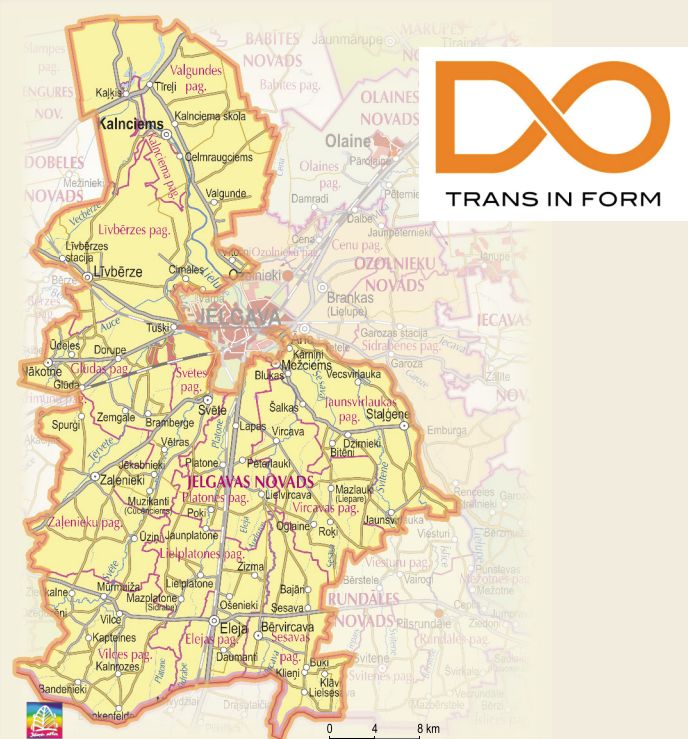
Jelgavas novada pašvaldība ir viens no starptautiska projekta „Trans in Form” partneriem. Projekts īstenots, piesaistot Baltijas jūras reģiona programmas līdzekļus, tā kopējais budžets ir 1 625 000 eiro, t.sk. Jelgavas novada pašvaldības budžets 200 000 eiro. Projektā iesaistīti 11 partneri no 6 valstīm – Norvēģijas, Vācijas, Zviedrijas, Lietuvas, Polijas un Latvijas (Jelgavas novada pašvaldība un Vidzemes plānošanas reģions).

„Trans in Form” projekta mērķis ir veicināt lauku teritoriju konkurētspēju un ilgtspējīgu attīstību, padarot tās pievilcīgākas dzīvošanai un darbam, tādējādi mazinot iedzīvotāju aizplūšanu no šīm teritorijām. To paredzēts panākt ar vairākiem paņēmieniem:

- veidojot reālistiskus, drosmīgus scenārijus un jaunus teritoriju attīstības virzienus, balstoties uz ģeogrāfisko, demogrāfisko un sociālekonomisko kritēriju izpēti, lai veicinātu radošu, inovatīvu domāšanu, rosinātu vietējo iedzīvotāju aktivitāti un piesaistītu investorus;

- ar praktisku investīciju plānu palīdzību veidot pievilcīgāku dzīves vidi nelielās apdzīvotās vietās, izmantojot dizaina elementus un mūsdienīgas vides veidošanas piemērus;
- balstoties uz vietas identitāti, ar mārketinga aktivitātēm veidot pozitīvu vietas tēlu.

Kā galvenie ieguvumi no projekta īstenošanas jāmin jaunu Jelgavas novada pašvaldības teritorijas attīstības scenāriju izstrādi, kas iekļauj „drošās mājas” izveidi nākotnē; identitātes un tēla stiprināšanu ar jaunā logo un saukļa „Jelgavas novads stabilai nākotnei!” izstrādi; kā arī interaktīvas objektu sistēmas veidošanu Elejas muiža parkā, lai padarītu pievilcīgāku dzīves vidi.

JELGAVAS NOVADS

Lai veicinātu novada teritorijas līdzsvarotu attīstību un pašvaldības līdzekļu racionālu izmantošanu, nepieciešams izstrādāt novada attīstības plānošanas dokumentus. Līdz ar novada izveidošanu 2009.gadā tika uzsākts darbs pie jaunu plānošanas dokumentu izstrādes. „Trans in Form” projektā gūtās zināšanas un pieredze, kas iegūta no ārvalstu projekta partneriem un ekspertiem, ir veicinājuši kvalitatīvu un inovatīvu pieeju šī darba veikšanai. Jelgavas novada attīstības programmu un teritorijas plānojumu Jelgavas novada dome apstiprināja 2011.gadā.

Ir liels gandarījums, ka novada attīstības plānošanā un teritorijas plānojuma apspriešanā iesaistījās vairāki simti novada iedzīvotāju.

Jelgavas novada attīstības stratēģijas pamatnosacījums ir veidot vidi esošās paaudzes vajadzību apmierināšanai un pamatu nākotnes sabiedrības izaugsmei, ievērojot vides, kultūras un dabas vērtību saglabāšanu.

Svarīga loma attīstības stratēģijas izstrādē ir novada iedzīvotāju līdzdalībai. Sarunas ar iedzīvotājiem, viņu iesaistīšana plānošanas procesā palīdz gan noteikt novada teritorijas ilgtermiņa mērķi, gan izvirzīt prioritātes tā sasniegšanai.

Jelgavas novada teritorijas ilgtermiņa attīstības mērķis ir veidot pamatu Jelgavas novada teritorijas ilgtspējīgai un līdzsvarotai attīstībai.

Jelgavas novada attīstības mērķa sasniegšanai ir izvirzītas trīs savstarpēji saistītas prioritātes:

Sadarbojoties ar dažādām mērķgrupām – iedzīvotājiem, NVO, uzņēmējiem, kultūras nozares pārstāvjiem, politiķiem, u.c., tika formulēts Jelgavas novada nākotnes redzējums:

- **Jelgavas novads – sakārtota vieta ģimenei!**

Jelgavas novada vērtība ir iedzīvotāji, kas to veido un attīsta – laimīgi, dzīvespriecīgi bērni, par savu un bērnu nākotni droši vecāki un vecvecāki, zinātkāri un mērķtiecīgi skolēni un studenti, atbildīgi, radoši, ar darbu un atpūtas iespējām apmierināti cilvēki, aktīvi seniori.

- **Jelgavas novads – kopta Zemgales ainava!**

Jelgavas novada vērtība ir vēsturiski veidotā un raksturīgā lauku ainava ar augstvērtīgiem dabas resursiem, pievilcīga vide, sakārtota satiksmes infrastruktūra, kvalitatīva inženierinfrastruktūra, droša, sakārtota dzīves vide.

- **Jelgavas novads – piemērota teritorija attīstībai un uzņēmējdarbības ideju īstenošanai!**

Jelgavas novada vērtība ir spēcīgi tradicionālās lauksaimniecības uzņēmumi, stabili ražošanas, pārstrādes un pakalpojumu uzņēmumi, iespēja realizēt jaunas un unikālas uzņēmējdarbības idejas.

Jelgavas novada Attīstības stratēģijas virzību raksturo novada logo un sauklis „Jelgavas novads stabilai nākotnei!”. Novada logo ietver trīs perspektīvā vērstus krāsu laukumus: darba tikuma un spēcīgu ģimeņu tradīciju atainojumu zelta krāsā, Lielupes baseina upju atainojumu zilā krāsā, un tradicionālās zemkopības un vides motīvu zaļā krāsā.

Šī bukleta turpmākajos atvērumos varat iepazīties ar visu 13 pagastu iedzīvotāju viedokli par nākotnē nepieciešamajiem uzlabojumiem teritorijas attīstībā saistībā ar Jelgavas novada Attīstības stratēģijā noteiktajām prioritātēm. Iedzīvotāju intervijās paustie priekšlikumi ietverti vizualizācijās, kas sasaista cilvēku vēlmes ar attīstības dokumentiem. Jo cilvēks ir tas, kas veido vidi ap sevi!

JELGAVAS NOVADS

ELEJAS PAGASTS

Elejas pagasts atrodas Jelgavas novada dienvidos, robežojas ar Lietuvu un ir „vārti uz Eiropu”. Tā kā tas ir pirmais Latvijas pagasts, kurā ceļinieks iebrauc pēc robežas šķērsošanas, jāveic pasākumi, kas ļautu pagastam „atgūt iepriekšējo spozmi”.

*„Ļoti vēlētos, lai Eleja „atdzīvotos”, tiktu labiekārtota. Īpašs objekts ir **Elejas muižas drupas un parks**, kas pēc atjaunošanas varētu kļūt par ievērojamu apskates vietu. Prieks par pasākumiem, kas notiek parka teritorijā. Jau šobrīd ar parku saistās tradīcijas - bērnu svētki, Jelgavas novada svētki. Kādreiz te bijis bānītis, ko varētu atjaunot.”*

GLŪDAS PAGASTS

Glūdas pagasts cilvēku apziņā bieži saistās ar pagasta centra – Nākotnes – vārdu, kuru mākslinieciskā izpildījumā ceļa malā ievēro katrs, kas brauc cauri pagastam. Tas aktualizē līdzīgu objektu izveidi arī citos pagastos, kas veicinātu **novada atpazīstamību**. „Arī pašiem vajadzētu iet vairāk tautās un stāstīt, reklamēt sevi. Pagastu raksturo skaistas Zemgales līdzenuma ainavas. Talkas ietvaros izveidota dabas taka gar Auces upi, laba atpūtas vieta vasarās ir peldvieta karjerā.” Nozīmīga Nākotnes ciemā ir skola un tās vēstures muzejs, kuru var pilnveidot, tāpat Dienas centrs Zemgales ciemā. „Lai savu dzīvesvietu veidotu vēl pievilcīgāku, svarīgi labiekārtot to, kas jau ir. Turpmāk varētu padomāt par riteņbraucējiem – izveidot rampas, tramplīnus, iespējams - BMX trasi, un naktsmītnēm ceļotājiem.”

Nākotne

JELGAVAS NOVADS

JAUNSVIRLAUKAS PAGASTS

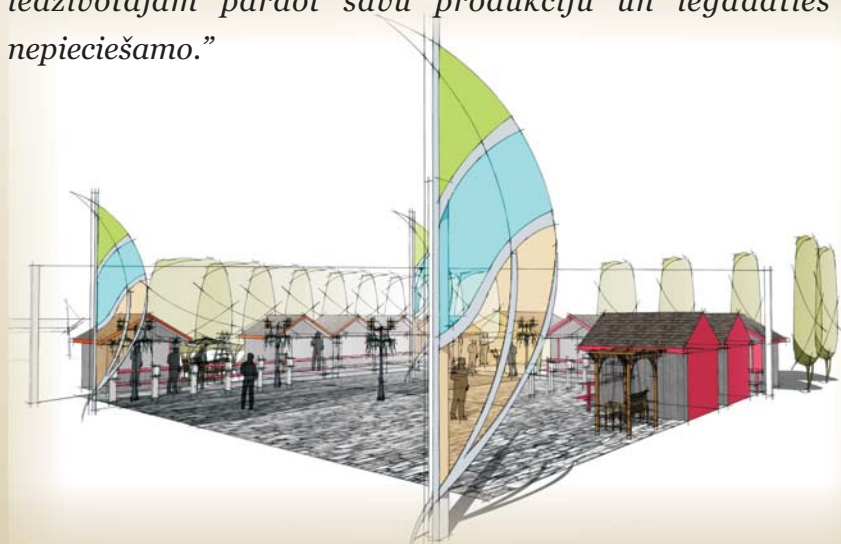

Jaunsvirlaukas pagasta lielākās apdzīvotās vietas ir pagasta centrs Staļģene un Mežciems.

Pēc iedzīvotāju domām „ievērojamākais pagastā ir tā cilvēki, vide, ēkas, aktīvā kultūras dzīve. Staļģenes ciemā notiek dažādi pasākumi, ir vietējā skola, kas izvietota bijušajā Staļģenes muižā – kultūrvēsturiskā objektā. Uzcelta baznīca, atvērti izglītības un aktivitāšu centri Līdumos un Jaunlīdumos. Nākotnē vajadzētu pilnveidot jauniešu brīvā laika pavadīšanas aktivitātes – īpaši tās, kas saistās ar sportu.”

Mežciemā būtu lielāka vērība jāpievērš tam, lai katrs ciema iedzīvotājs domātu par savas mājas un apkārtnes sakopšanu. Ir dienas centrs, ko vajadzētu pilnvērtīgāk izmantot. „Esošo veikalu vajadzētu pilnveidot. Kā risinājums varētu būt vietēja **tirdziņa izveide**, kā iespēja ikvienam pagasta un varbūt arī novada iedzīvotājam pārdot savu produkciju un iegādāties sev nepieciešamo.”

KALNCIEMA PAGASTS

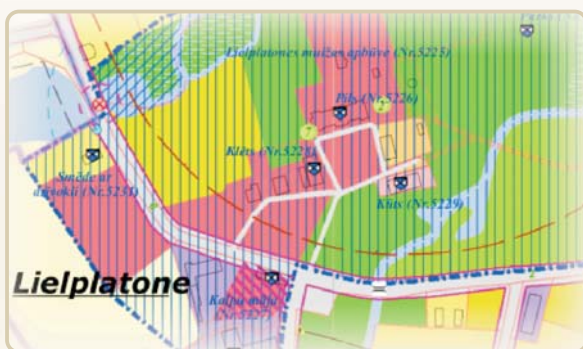

„Kalnciemā ir vairākas vietas, kas raksturīgas tikai šai teritorijai. Pagasta ziemeļu daļa atrodas Ķemeru Nacionālā parka teritorijā, kur sastopamas aizsargājamas augu, putnu un dzīvnieku sugas, iespējams apskatīt taurus.

*Kalnciemā ir ļoti daudz ūdenskrātuvju un labas makšķerēšanas vietas. Iebraucēji labprāt makšķerē karjeros, kas palikuši pēc mālu ieguves ķieģeļu ražošanai. Vajadzētu interesantas atpūtas vietas jauniešiem, piemēram, **kafejnīcu uz ūdens**.*

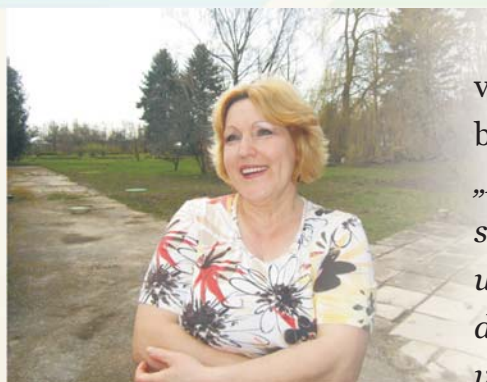
*Kalnciemā atrodas Lielupes palieņu pļavas, kur būtu jādomā par dabas takām, **skatu torni** putnu un dabas vērošanai.”*

LIELPLATONES PAGASTS

Lielplatone kā apdzīvota vieta ir izveidojusies ap bijušo Lielplatones muižu. „Mazs, bet mīlīgs pagasts ar skaistu dabu, tajā valda miers un klusums. Gan vietējos iedzīvotājus, gan viesus priecē vecā muižas pils, kuras parkā

augošos senos kokus apvij leģendas, upe ar tajā peldošajiem gulbjiem, krastā augošie varenie ozoli, tiltiņi. Lielplatones pagasts ir bagāts ar tiltiem, jo uz Platones upes ir septiņi tilti un uz Sidrabes vēl četri.”

Turpmāk būtu nepieciešams restaurēt muižas kompleksu – barona Hāna mātes māju, vešūzi, klēti. „Īpaša vērība jāvelta jauniešu piesaistei. Pagastā būtu jāizveido **vieta, kur jauniešiem satikties**, spēlēt novusu, tenisu, basketbolu.”

LĪVBĒRZES PAGASTS

Līvērze var lepoties ar sakoptību un labestīgiem, sirsnīgiem cilvēkiem. Līvērzes teritorijā atrodas daļa no dabas lieguma „Līvērzes liekņa”. „Līvērzē var iegūt pamata un vidējo izglītību, ir kultūras nams, kurā notiek dažādi izglītojoši un atpūtas pasākumi, estrāde, jauna sporta halle. Nākotnē varētu izveidot atpūtas objektu, iespējams, kempingu. Lai cilvēki paliktu Līvērzē, ļoti nepieciešamas darba vietas, tāpēc jādomā par **jaunu ražošanas objektu izveidi**, kas sekmētu pagasta attīstību.”

SESAVAS PAGASTS

Sesavas pagasts atrodas Jelgavas novada dienvidaustrumos. Pagasta lepnums ir pašu cilvēki un pagasta vēsture – no šejienes nāk J. Čakste. Ievērojamākie objekti ir skola, Tautas nams, parks, estrāde, kur līdztekus citām aktivitātēm pagasta iedzīvotāji svin arī Jāņus. Pagasta mazākajiem iedzīvotājiem ierīkots bērnu rotaļu laukums. Īpaša vēsturiska vieta Sesavā

ir Skursteņmuiža, par kuru stāsta teikas un nostāstus. Ievērojama ir Bērvircavas muiža, kas, iespējams, ir vecākā koka muižas kungu māja Latvijā.

*„Pagastā varētu paplašināt stadionu, izveidot peldbaseinu. Pašu atpūtai un viesiem varētu veidot **interesantus objektus**, jau esošus un jaunus, piemēram, atjaunot šaursliežu dzelzceļa līnijas posmu, sakopt veco kulta vietu – akmeņu krāvu, izveidot uz turieni taku.”*

SVĒTES PAGASTS

Svētes pagasts atrodas novada centrālajā daļā. Vietējie iedzīvotāji priecājas par Zemgales dabas ainavām, mežu, Svētes upi, smilts karjeriem. Tomēr esošo priekšstatu par bezgalīgiem līdzenumiem nedaudz izjauc Jēkabnieki, jo „*Zemgales līdzenumā te ir uzkalns!*”. Būtu jādomā par „*pilnvērtīgu kultūras nama izmantošanu, lai varētu skatīties kinofilmas, organizēt pasākumus, balles, koncertus, izrādes! Īpaši būtu nepieciešams **bērnu rotaļu laukums** ar smilšu kastēm, vingrošanas rīkiem, šūpolēm*”.

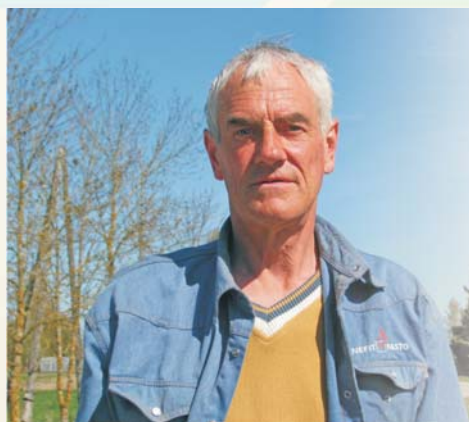

JELGAVAS NOVADS

PLATONES PAGASTS

Platones pagasts atrodas Jelgavas novada centrālajā daļā. Platonieši novērtē sava pagasta ainavu, skaisto Zemgales dabu. „Lai pagasts nākotnē attīstītos, vairāk vajadzētu domāt par jauniešiem, nepieciešams atjaunot kultūras namu ar daudzveidīgām aktivitātēm.”

Tomēr viņu skaistākās atmiņas, pārdzīvojumi un cerības saistās ar **Pēterlauku vējdzirnavām**. Tās ir holandiešu tipa vējdzirnavas, celtas no 1860.-1870. gadam. Dzirnavu iekšpusē visi mehānismi ir saglabājušies. Tomēr katrs uzrunātais Platones iedzīvotājs izsaka savu nožēlu, ka skaistās dzirnavas nedarbojas. „Tās būtu jāatjauno – ja ne vairs kā dzirnavas, tad kā skaistu, interesantu tūrisma objektu.”

JELGAVAS NOVADS

VALGUNDES PAGASTS

Valgundes pagasts izvietojies Jelgavas novada ziemeļos, Lielupes abos krastos. Iedzīvotāji novērtē pagasta dabas bagātības – upi, mežus, pļavas. „*Pagastam apmeklētājus piesaista Rīgas Sv. Trijādības Sergija sieviešu klostera filiāle – Valgundes klosteris, arī 1916.-1917. gada Ziemassvētku kauju vietas Ložmetējkalnā un Tīrelpurvā, un Ziemassvētku kauju muzejs „Mangaļos”. Īpašas apskates vērts ir briežu dārzs, kas piesaista gan lielus, gan mazus. Pagasts var lepoties ar viesu mājām, kuras uzņem gan tuvākus, gan tālākus ciemiņus.*”

„*Liela loma **teritorijas labiekārtošanā** ir pašu iedzīvotāju iniciatīvai – ir doma sakārtot upes krastu, izveidot dobes ar ziediem un krāšņumaugiem – lai skaistāk!*”

JELGAVAS NOVADS

VILCES PAGASTS

Jelgavas novada dienvidrietumos atrodas Vilces pagasts, kur ievērojamākā kultūrvēsturiskā celtne ir Vilces muiža – tagad Vilces pamatskola. Vilces iedzīvotāji lepojas ar savu skolu, tās apkārtni, vēsturi un cilvēkiem. Pagastā ir bērnu pirmskolas izglītības iestāde, kultūras nams, kurā darbojas pašdarbības kolektīvi, tiek rīkoti dziesmu un sporta svētki.

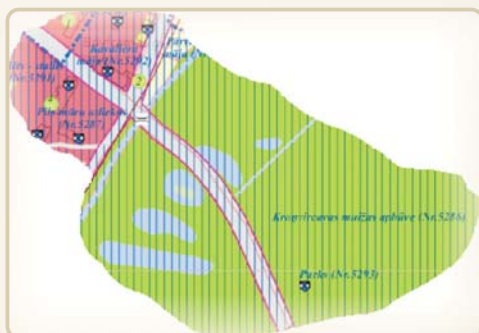
*„Interesanti apskates objekti Vilcē ir pilskalns un Zaķu pļava. Nozīmīgi objekti ir Mūrmuiža un muižas dzirnavas. Pagasta kultūras dzīves pilnveidošanai vajadzētu uzcelt estrādi, vēl kādu viesu namu. Vilcē būtu nepieciešams padomāt par bērniem un jauniešiem. Mazākajiem varētu izveidot rotaļu laukumu, lielākiem – radīt iespējas aktīvai brīvā laika pavadīšanai, iesaistoties gan sporta, gan kultūras pasākumos. Varētu veidot **jauniešu centru** **jeb „māju”**, kur satikties, darboties un mācīties ārpus skolas.”*

JELGAVAS NOVADS

VIRCAVAS PAGASTS

Vircavas pagasts gan vietējos iedzīvotājus, gan viesus priecē ar kārtību un sakoptību. „*Pagastā ir izmantojama zemīte – kā jau lauku cilvēkiem. Skola bijušās muižas ēkā, tās apkārtnē, parks, atjaunotais Tautas nams, kur kūsā aktīva kultūras dzīve, bibliotēka, sporta halle, viens no lielākajiem ozoliem Latvijā – par to visu vircavnieki var būt lepni. Nākotnē vajadzētu atjaunot muižas kompleksu, jāsakopj arī tam piegulošais **parks.***”

„*Nākotnes vārdā cilvēkos jāaudzina apziņa – lai saglabātu to, kas ir un domātu par pagasta pilnveidi, nedrīkst lauzt un postīt.*”

JELGAVAS NOVADS

ZAĻENIEKU PAGASTS

„Ievērojamākais objekts Zaļeniekos ir Zaļās muižas pils ar parku, kur šobrīd atrodas arodskola. Tuvumā ir mežs, upes, kurās var makšķerēt un peldēties. Zaļeniekos ir arī viesu nami, veikali, kafejnīcas, kultūras nams, kurā notiek pasākumi visu vecumu cilvēkiem. Interessants objekts gan apskatei, gan praktiskiem mērķiem ir Zaļenieku kokaudzētava, kas piesaista tūristus un dabas draugus. Varētu

pilnveidot sporta aktivitātes dažādām interesēm, piemēram izveidot skeitparku. Jādomā par **atpūtas vietu**, kas būtu izmantojama aktivitātēm kā vasarā, tā ziemā, kura būtu mūsdienīgi aprīkota un lieliski izskatītos mūsu sakoptajā vidē.”

***Kādu Tu gribētu
redzēt savu novadu?***

Buklets: **"Cilvēks veido vidi"** © Jelgavas novada pašvaldība, 2012

Fotogrāfiju autori:

Veronika Juškeviča, Zanda Zariņa, Vladislavs Pogoželskis, Einārs Ervīns Deribo, Sandra Jākobsone, Aija Degaine, Dace Vācere, Ella Jerofejeva, Lolita Duge, Aiva Ozoliņa, Atis Luguzs, Evita Andersone

Vizualizācijas: SIA "Arhitektūra un Vide", Aleksandrs Belikovs, Ilze Janpavle, Ieva Vitkovska, Līva Tumpele

Kartogrāfiskais materiāls: "Jāņa sēta"

Makets un grafiskais noformējums: Atis Luguzs

Iespiests: SIA "Jelgavas tipogrāfija"

Izdevējs: Jelgavas novada pašvaldība

EIROPAS SAVIENĪBA

Baltic Sea Region
Programme 2007-2013

TRANS IN FORM

**Projekts daļēji finansēts no Eiropas Savienības
(Eiropas reģionālā attīstības fonda un Eiropas
kaimiņattiecību un partnerības instrumenta)**